

Redactioneel

Wie had ooit gedacht dat natuur en stikstof HET nieuwsitem van de tweede helft van 2019 zouden worden? Nou, ik niet. Nooit eerder waren natuur en milieu zo in het nieuws als dit jaar. Maar helaas in negatieve zin: we hebben de afgelopen jaren teveel stikstof uitgestoten en laten neerdalen op onze nationale en Europees beschermde natuur. Alleen maar omdat onze hele maatschappij nog steeds gericht is op groei-groei-groei, en we landbouw en industrie niet radicaal een halt durven toe te roepen. We wilden kool én geit sparen, we bedachten een PAS-maatregel en we luisterden niet naar wetenschappers (zij roepen al jaren dat teveel stikstof slecht is voor onze natuur). En zo kon het zijn dat heel Nederland in 2019 vastliep in zijn eigen veelvuldige ambities.

Daarbij merkte ik grote verschillen die me tot dan toe niet zo waren opgevallen. Als natuurdoelen niet worden gehaald hoor je daar vrijwel niemand over, maar als bouwprojecten stil komen te liggen en boerenbedrijven misschien moeten inkrimpen, dan is het Malieveld te klein. De meeste burgers lijken ook niet te begrijpen wat er allemaal aan de hand is, dus onbegrip alom. “We hebben toch genoeg natuur?”, “Wat een onzin” en dergelijke zinnen waren niet van de lucht. Soms vraag ik me af of wij als kleine natuurbeschermingsorganisaties niet nog veel meer de krachten moeten bundelen en een krachtig statement moeten laten horen. Misschien wel samen met natuurbeheerders een ‘natuurstaking’ organiseren en een week lang alle natuurgebieden hermetisch afsluiten voor elke vorm van recreatie. Geen idee of het effect heeft. Maar de media zullen er vast gretig op inspringen...

Intussen lijdt de natuur in stilte: mezen op de Veluwe zien hun kroost opgroeien met steeds brozere botten (door de verzuring door het teveel aan stikstof), leefgebieden gaan in kwaliteit achteruit (wat te denken van een Formule-1 race midden in de duinen?) en zuidelijke soorten worden steeds algemener. Zo heeft de Eikenprocessierups inmiddels ook Haarlem bereikt. Geluk bij een ongeluk: mezen en mussen eten deze rups graag. Biologische bestrijding pur sang. Met wat extra nestkasten in de buurt moet dat lukken. Win-win voor iedereen. Lees er meer over in deze boordevolle en afwisselende Fitis. En zo sluiten we dit laatste redactioneel van 2019 toch nog positief af!

■ Antje Ehrenburg

Meer lezen over vogels en stikstof en klimaat?

www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/stikstof-nekt-vogels-op-de-veluwe

www.sovon.nl/nl/onderzoeksproject/effecten--stikstof-op-vogels

www.knmi.nl/over-het-knmi/nieuws/vogels-in-beweging-door-klimaatverandering

www.youtube.com/watch?v=y8vEcWujX2M